

36. Teurastamo

Teurastamolautakunta

Kokoonpano ja kokoukset. Kaupunginvaltuusto valitsi 9. 1. 1957 teurastamolautakunnan puheenjohtajaksi isänn. Juho Mehdon sekä lautakunnan jäseniksi eläinlääkintöneuv. Anders Backmanin, maanviljelysneuv. Uno Forssin, varat. Erkki Haran, kaupp. Anto Kosken, tarkast. Severi Koskisen, teurast. Yrjö Pajulan, talousneuv. Wilhart Piekkolan sekä putkiasent. Väinö Saarelan. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa toimi vt Kaj-Erik Östensson. Lautakunnan varapuheenjohtajana toimi talousneuv. Piekkola (1. 2. 10 §) ja sihteerinä varat. Reijo Hartio 15. 6. saakka, toim.joht. Reijo Turunen 16. 6. — 30. 9. ja 1. 10. lukien varat. Holger Qvick.

Teurastamolautakunta kokoontui 12 kertaa ja oli sen käsittelemien asiain pykäläluku 179 ja lähetettyjen kirjeiden luku 66.

Lautakunnan tärkeimmistä lopullisista päätöksistä mainittakoon mm.: teurastamon eräiden taksojen ja maksujen tarkistaminen päätettiin panna täytäntöön 1. 2. lukien (1. 2. 17 §); suurkarjan navetan autopaikkojen kuukausivuokra vahvistettiin 3 000 mk:ksi (1. 2. 23 §); erinäiset korotetut maksut ja vuokrat päätettiin ottaa käytäntöön (22. 2. 31 §); teurastamon ravintolan vuokraksi määrättiin 46 902 mk/kk 1. 3. alkaen (22. 2. 36 §); Suomen Kunnallisten Teurastamoiden Yhdistyksen 4. 5. pidettyyn vuosikokoukseen valittiin edustaja (29. 3. 48 §); Saariainen Oy:n anomus saada vuokrata tilaa puhdistuslaitoksesta hylättiin (29. 3. 49 §); päätettiin, ettei sähkö- ja vesimaksuja peritä vuotavaraston vuokraajilta (29. 3. 50 §); hyväksyttiin leimausmenettely tukkuhallin ruhovaakojen leimauslaitteita käytettäessä (29. 3. 53 §, 31. 5. 99 §); päätettiin, että vapaata vuotavarastotilaa vuokrataan vihannesten ja juureksien säilytystä varten (29. 3. 57 §); päätettiin teurastamon ravintolan pito-oikeuden irtisanomisesta ja uudelleen vuokrauksesta (26. 4. 74 §); J. N. Salminen Oy:lle vuokrattua konttorihuonetta n:o 38 koskevaa sopimusta päätettiin jatkaa (31. 5. 98 §); jään myyntihinnat päätettiin korottaa (30. 8. 135 §); Kalataloussäätiölle kalasatamassa vuokratun huoneiston vuokra päätettiin korottaa 1. 1. 1958 lukien (20. 12. 173 §) ja samoin Teurastamon Ravintola Oy:n vuokraaman ravintolahuoneiston vuokra samasta ajankohdasta lukien (20. 12. 177 §).

Kiinteistölautakunnalle päätettiin lähettää kirjelmä, joka koski Tuottajain Lihak¹/₂ kuskunnalle vuokrattavaa korttelia n:o 46032 tontin n:o 2 vuokraehtoja (29. 3. 51 §).

Esitykset. Lautakunnan kaupunginhallitukselle tekemistä esityksistä mainittakoon seuraavat, jotka koskivat: teurastamon ja kalasataman v:n 1958—1963 investointiohjelman (22. 2. 39 §); eräiden v:n 1956 siirtomäärärahojen käyttöoikeutta (29. 3. 56 §); Helsinki-mitalin myöntämistä eräille eläkkeelle siirtyneille viranhaltijoille (29. 3. 58 §); erojaistilaisuuden järjestämistä käyttöpääll. Viljo Virtaselle (26. 4. 71 §); poikkeuksen myöntämistä erinäisiin syväjäädättämön käyttömaksuihin (26. 4. 72 §); viranhaltijain palkkauksen tarkistamista (17. 5. 88 §); maidontarkastamorakennuksen luovuttamista teurastamon käyttöön (17. 5. 89 §); teurastamon talousarvioehdotusta v:ksi 1958 (31. 5. 97 §); työttömyystyönä tehtävää, syväjäädättämön vieressä olevaan pommisuojaan johtavan ajotien leventämistä (5. 7. 116 §); destruktiolaitoksen koneiston ja rakennuspiirustusten hankkimista ja määrärahan käyttöoikeutta (16. 8. 128 §); vihannestukkuto-

rin ohjesääntöehdotusta (30. 8. 134 §) ja teurastamon jäähdytyskojeiden ja laitteiden uusimista ja tilaamista sekä ao. määrärahojen käyttöoikeuden anomista.

Lausunnot. Kaupunginhallitukselle annettiin mm. seuraavat lausunnot, jotka koskivat: eräiden teurastamon virkojen lakkauttamista tai täyttämättä jättämistä (22. 2. 33 §); vihanneustukkutorin väliaikaista sijoittamista teurastamon alueelle (22. 2. 40 §); Porkkalan alueella olevan jäädyttämön vuokrausta (22. 2. 41 §); entisen tilapäisen konemest. Reino Sinisalon valituksesta annettavaa lausuntoa sekä hänelle annettavaa työtodistusta (26. 4. 69 §, 5. 7. 110 §); irtaimen omaisuuden tarkastajien toimintakertomusta v:lta 1956 (5. 7. 107 §); avoinna olevan vaakaajan viran täyttämistä (5. 7. 113 §); destruktiolaitoksen tarpeellisuutta teurastamon toiminnalle (18. 10. 143 §) sekä vihanneustukkutorin käyttömaksuja (5. 11. 154 §).

Kalasatama

Kalasataman neuvottelukunnan puheenjohtajana toimi toim.joht. Reijo Turunen sekä jäseninä agr. Uno Forss teurastamolautakunnan edustajana, kalastusneuv. Gunnar Gottberg edustaen Nylands fiskarförbund -nimistä liittoa, prof. Toivo Järvi Suomen Kalastusyhdistyksestä, kaup. Nils Karlsson Helsingin kalakauppiaiden yhdistyksen valitsemana, tarkast. Severi Koskinen edustaen vähittäiskuluttajia sekä joht. Arvo Vainio Helsingin kalatukkukauppiat -nimistä yhdistystä.

Teurastamon toiminta

Henkilökunta. Teurastamon 27. palkkaluokan käyttöpäällikön virka muutettiin 29-palkkaluokan käyttöinsinööriin viraksi 1. 1. lukien; siihen valittiin 1. 3. dipl.ins. Pentti Laakso ja hänen kieltäytyttyään virkaa vastaanottamasta dipl.ins. Lauri Lindqvist 15. 4. alkaen (1. 2. 11 §, 22. 3. 34 §, 29. 3. 54 §); entinen käyttöpäällikkö Viljo Virtanen määrättiin 1. 1. lukien hoitamaan käyttöinsinööriin virkaa, siksi kunnes siihen nimetty henkilö ryhtyisi virkaa hoitamaan (1. 2. 12 §, 22. 2. 42 §); teurastajan virkaan valittiin Kaarlo Heinonen 1. 8. lukien (5. 7. 111 §) sekä halliapulaisen virkaan Matti Paasonen (17. 5. 82 §).

Eläkkeelle siirtyivät käyttöpäällikkö Viljo Virtanen 1. 1. lukien (16. 8. 122 §) ja halliapulainen Ernst Johansson 1. 5. alkaen (22. 2. 35 §, 26. 4. 63 §). Ero myönnettiin halliapulainen Frans Ahlgrenille (5. 7. 117 §) ja 1. 1. 1958 alkaen karjanhoitaja B. Lindqvistille. Tilapäinen konemestari Reino Sinisalo irtisanottiin (1. 2. 18 §) ja lämmittäjä-mekaanikon virka lakkautettiin (29. 3. 45 §).

Helsinki-mitali myönnettiin vaakaaja Harald Landenille ja teurastaja Valeri Saariselle (31. 5. 95 §).

Teurastamon alueita, rakennuksia ja laitteita koskevat asiat. Päätettiin, että teurastamon kana-osaston ullakkokerrokseen järjestetään lisätilaa kynimisen suorittamista varten (1. 2. 16 §). Lautakunta päätti antaa käyttöinsinööriin virka-asunnon korjaus- ja maalaustyöt urakalla suoritettavaksi (1. 2. 22 §). Raavasteurastamon ja suolipuhdistamon välikön korjauspiirustukset hyväksyttiin (18. 10. 142 §). Lautakunta päätti tilata siirrettävän kylmäilmajäähdytin; samalla päätettiin kaupunginhallitukselta anoa syväjäädyttämön pikajäähdytystehon lisäämiseen v:n 1956 talousarviossa myönnetyn määrärahan käyttöoikeutta (20. 12. 175 §).

Teurastusosastot. Teurastusosastoilla teurastettiin ja tarkastettiin vuoden kuuessa jäljempänä mainitut määrät eri eläimiä. Vertailun vuoksi julkaistaan myös v:n 1953—1956 luvut.

	1953	1954	1955	1956	1957
Sonneja ja härkiä	3 719	4 877	5 457	5 996	5 927
Lehmiä	13 972	13 712	15 943	17 068	17 732
Hiehoja ja isoja vasikoita	17 374	17 550	17 584	17 428	18 913
Pikkuvasikoita	5 614	5 248	6 044	5 767	5 471
Lampaita ja vuohia	8 067	7 142	5 822	4 353	4 749
Sikoja yli 50 kg	25 832	42 685	33 437	32 372	36 825
Sikoja alle 50 kg	350	1 563	1 711	1 896	1 919
Hevosia	2 298	1 031	1 083	1 022	1 325
Yhteensä	77 226	93 808	87 081	85 902	92 861

Edellä luetellut v:n 1957 ruhot vastasivat 7 992 466 kg lihaa, josta 53.6 % oli nautakarjan, 0.8 % lampaan, 42.1 % sian ja porsaan sekä 3.5 % hevosen lihaa.

Teurastusten jakautuminen eri kuukausille käy ilmi eripainoksen taulukosta n:o VIII. Tarkastuksissa määrättiin erikoiskäsiteltäväksi lehmiä ja sonneja 11, nuorta karjaa 10 ja vasikoita 2, kun taas seuraava määrä hylättiin:

	Hylättyjä		Hylättyjä		Kaikkiaan
	koko kpl	ruhoja, kg	ruhonosia, kpl	kg	
Lehmiä ja sonneja	39	5 937	71	1 227	7 164
Nuorta karjaa	4	251	5	80	331
Vasikoita	7	246	8	82	328
Pikkuvasikoita	38	569	2	11	580
Lampaita	6	79	10	26	105
Sikoja	130	7 071	402	2 494	9 565
Porsaita	1	17	—	—	17
Hevosia	6	1 258	2	10	1 268
Yhteensä	231	15 428	500	3 930	19 358

Sitäpaitsi hylättiin kaikkiaan 24 102 kg elimiä, joten tällä osastolla hylätyn lihan kokonaismäärä oli 43 460 kg.

Teurastusosastoilla teurastetut eläimet oli tuotu kaupunkiin joko maanteitse tai rautateitse, kuten seuraavasta yhdistelmästä lähemmin selviää:

	Maanteitse	Rautateitse	Kaikkiaan
Raavaat	22 724	25 319	48 043
Lampaat ja vuohet	2 413	2 336	4 749
Siat	36 788	1 956	38 744
Hevoset	806	519	1 325
Yhteensä	62 731	30 130	92 861

Karjatallien käyttö. Kaikkiaan oli yötä talleissa 37 128 eläintä eli 40.0 % kaikista teuraseläimistä. Raavaita oli talleissa 17 581 kpl eli 36.5 %, lampaita 2 091 kpl 43.8 %, hevosia 516 kpl 38.9 % ja sikoja 16 940 kpl 43.7 %.

Rehujen käyttö. Kaikkiaan käytettiin vuoden aikana 51 464 kg heiniä sekä 7 500 kg kaurajauhoja.

Suolipesimössä puhdistettiin suolia ja mahoja: raavasten 42 510 kpl, sikojen ja hevosten 39 044 kpl, pikkuvasikoiden ja lampaiden 10 215 kpl eli yhteensä 91 769 eläimen suolet ja mahat; 62 raavaan, 1 025 sian ja hevosen sekä 5 lampaan ja pikkuvasikan suolet hylättiin.

Vuotien tarkastus. Teurastamossa teurastettujen eläinten vuotia tarkastettiin eri kuukausina seuraavat määrät:

	Tarkastettu kpl	Leimattu, kpl			Nylkyvikoja			Luonnonvikoja	
		I lk	II lk	III lk	kpl	%	kpl	kpl	%
Tammikuu	3 359	2 642	717	—	40	1.19	29	648	19.29
Helmikuu	3 082	2 603	477	2	24	0.78	31	424	13.76
Maaliskuu	3 220	2 866	351	3	29	0.9	38	287	8.91
Huhtikuu	3 204	2 865	333	6	44	1.37	48	247	7.71
Toukokuu	3 686	3 312	366	8	31	0.84	24	319	8.65
Kesäkuu	3 540	3 185	352	3	55	1.55	20	280	7.91
Heinäkuu	4 044	3 673	366	5	58	1.43	15	298	7.37
Elokuu	5 209	4 755	452	2	59	1.13	24	371	7.12
Syyskuu	4 902	4 308	591	3	64	1.31	33	497	10.14
Lokakuu	3 794	3 165	626	3	64	1.69	26	539	14.21
Marraskuu	3 635	2 860	766	9	43	1.18	27	705	19.39
Joulukuu	2 870	2 223	647	—	34	1.18	33	580	20.21
Yhteensä	44 545	38 457	6 044	44	545	1.22	348 ¹⁾	5 195	11.66

¹⁾ Teurastustavasta johtuen 348 uskonnollisten menojen mukaan teurastetun eläimen vuotaa merkitty II luokkaan.

Lisäksi tarkastettiin seuraava määrä maalaisvuotia:

	Tarkastettu	Leimattu,				Tarkastettu,	Leimattu,		
	kpl	II k	II lk	III lk		kpl	I lk	II lk	III lk
Tammikuu	169	135	31	3	Heinäkuu	91	68	19	4
Helmikuu	181	147	28	6	Elokuu	87	60	23	4
Maaliskuu	208	180	23	5	Syyskuu	141	120	21	—
Huhtikuu	184	142	35	7	Lokakuu	147	115	21	11
Toukokuu	136	105	29	2	Marraskuu	123	92	25	6
Kesäkuu	166	138	27	1	Joulukuu	144	118	25	1
Yhteensä						1 777	1 420	307	50

Lihantarkastamossa tarkastettiin vuoden aikana 3 182 280 kg lihaa keskipainojen mukaan laskettuna. Tarkastukset kohdistuivat 75 090 kg:aan paloitetua lihaa ja seuraavassa mainittuihin ruholajeihin; vertailun vuoksi julkaistaan myöskin v:n 1956 vastaavat luvut:

	1956	1957
	Ruhoja, kpl	Ruhoja, kpl
Sonneja	295	295
Lehmiä	9 588	9 555
Hiehoja ja isoja vasikoita	16 148	14 095
Pikkuvasikoita	18 103	15 463
Lampaita ja vuohia	10 703	7 513
Sikoja ja porsaita	5 956	6 933
Hevosia	518	396
Yhteensä	61 311	54 250

Tarkastusten johdosta erikoiskäsiteltiin nuorta karjaa 1 kpl, kun taas seuraava määrä ruhoja ja ruhonosia hylättiin:

	Hylättyjä koko ruhoja		Hylättyjä ruhonosia		Kaikkiaan kg
	kpl	kg	kpl	kg	
Lehmiä ja sonneja	150	25 135	112	1 970	27 105
Nuorta karjaa	16	1 306	15	105	1 411
Vasikoita	48	1 711	41	206	1 917
Pikkuvasikoita	284	4 383	70	288	4 671
Lampaita	21	215	19	85	300
Sikoja yli 50 kg	37	2 314	150	993	3 307
Sikoja alle 50 kg	6	214	—	—	214
Hevosia	37	9 618	10	86	9 704
Yhteensä	599	44 896	417	3 733	48 629

Sitäpaitsi hylättiin paloitetua lihaa 352 kg ja elimiä 54 062 kg, joten tällä osastolla hylätyn lihan kokonaismäärä oli 103 043 kg. Tarkastusten jakautuminen eri kuukausille ilmenee eripinoksen taulukosta n:o VIII.

Tukkumyyntihallin, jäähdyttämöjen ja syväjäähdyttämöjen sekä eri laitteiden käyttö

Tukkumyyntihallia, jäähdyttämöjä ja syväjäähdyttämöä käytettiin eri kuukausina seuraavasti:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Tukkumyyntihallissa myytiin:													
Raavaitakpl	5 225	4 965	4 805	4 313	3 846	3 579	3 185	3 706	4 234	4 491	4 647	3 671	50 667
Isoja vasikoita »	4 203	3 520	4 197	4 458	4 842	4 214	3 568	5 494	5 433	5 712	4 729	4 258	54 628
Pikkuvasikoita »	1 592	1 483	1 815	3 277	2 261	1 440	1 069	1 091	953	1 181	1 116	1 053	18 331
Lampaita »	1 218	1 679	1 222	1 427	1 386	641	1 446	3 805	3 312	4 218	1 875	1 803	24 032
Sikoja »	5 987	5 875	6 077	5 555	5 631	4 932	4 026	5 196	5 189	6 704	7 002	6 351	68 525
Hevosia »	199	183	209	99	103	212	140	233	170	227	237	142	2 154
Hirviä »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	7	1	18
Yhteensäkpl	18 424	17 705	18 325	19 129	18 069	15 018	13 434	19 525	19 291	22 543	19 613	17 279	218 355
Muuta tavaraa, kg	75 539	71 241	79 547	70 157	75 257	50 652	38 797	43 781	61 105	59 946	66 491	57 600	750 113

Kiloiksi muunnettuina muuttuvat edelläolevat numerot seuraaviksi:

	Kg		Kg		Kg
Tammikuu ..	1 593 701	Toukokuu ...	1 435 544	Syyskuu	1 492 285
Helmikuu ...	1 524 323	Kesäkuu	1 284 729	Lokakuu	1 707 794
Maaliskuu ...	1 561 956	Heinäkuu ...	1 088 255	Marraskuu ...	1 617 678
Huhtikuu ...	1 491 475	Elokuu	1 437 622	Joulukuu ...	1 329 055
Koko vuosi 17 564 417					

Teurastamossa säilytettiin kertomusvuonna seuraavat määrät:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Jäähdyttämön riippuvien ruhojen osastoilla säilytettiin: ¹⁾													
Raavaitakpl	5 950	4 776	6 158	6 505	5 352	6 567	5 778	5 541	5 792	7 405	8 878	9 482	78 18
Isoja vasikoita »	2 269	1 362	2 363	3 103	3 829	4 907	4 782	8 392	4 710	5 442	5 344	5 257	51 76
Pikkuvasikoita »	1 281	1 002	1 150	1 743	1 362	894	769	944	812	781	873	818	12 42
Lampaita »	336	701	550	538	533	406	974	2 577	1 173	1 704	622	1 492	11 60
Sikoja »	12 002	7 160	9 244	11 003	7 800	8 563	10 102	9 598	8 469	14 495	12 496	11 901	122 83
Hevosia »	637	275	483	118	116	512	169	533	195	480	312	202	4 03
Yhteensäkpl	22 475	15 276	19 948	23 010	18 992	21 849	22 574	27 585	21 151	30 307	28 525	29 152	280 84
Muuta tavaraa, kg	64 695	51 190	48 290	68 160	51 145	62 230	28 800	54 660	51 295	52 760	43 745	66 655	643 62
Syväjäähdyttämöön tuotiin säilytettäväksi:													
Kalaa	13 306	76 189	42 205	18 621	569 395	404 205	42 372	31 262	23 736	80 059	35 556	51 893	1 388 79
Lihaa	94 801	44 240	22 444	64 555	63 928	60 258	67 121	58 443	134 278	223 528	203 219	124 528	1 161 34
Vihanneksia ja marjoja	32 974	32 039	8 549	3 981	582	14 294	12 582	101 968	102 232	94 503	34 871	22 895	461 47
Voita	228 426	19 975	—	—	—	—	244 456	93 154	1 020	579	—	—	587 61
Juustoa	36 550	187 080	292 005	169 240	78 720	43 920	62 160	324 646	257 540	315 040	266 980	316 410	2 350 29
Muuta tavaraa, kuten jäätelöä, muniä ym.	21 885	16 142	15 269	28 364	28 747	35 105	11 317	20 787	19 498	23 227	17 672	15 643	253 65
Yhteensä, kg	427 942	375 665	380 472	284 761	741 372	557 782	440 008	630 260	538 304	736 936	558 298	531 369	6 203 16

¹⁾ Luvut tarkoittavat säilytyspäivien yhteenlaskettua ruhomäärää.

Teurastamon juoksuratoja, sähkövinttureja ym. laitteita käytettiin seuraavaa muualla tarkastettua lihamäärää varten:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Raavaitakpl	3 302	1 496	1 361	1 440	1 196	1 190	936	1 088	1 236	1 571	1 662	1 273	17 751
Isoja vasikoita »	1 732	1 351	1 684	1 779	1 816	1 615	1 143	1 995	2 198	2 420	1 943	1 885	21 561
Pikkuvasioita »	181	155	184	1 040	351	186	102	107	121	135	112	118	2 792
Lampaista »	584	714	574	783	970	352	471	1 562	1 314	2 441	1 068	1 044	11 877
Sikoja »	2 815	2 409	2 288	2 077	1 710	1 324	1 223	1 385	1 596	2 213	2 365	2 146	23 551
Hevosia »	36	19	19	9	20	26	22	49	42	79	100	59	480
Hirviä »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	6	1	17
Yhteensäkpl	8 650	6 144	6 110	7 128	6 063	4 693	3 897	6 186	6 507	8 869	7 256	6 526	78 029
Muuta tavaraa, kg	22 023	19 046	28 121	22 654	30 071	19 605	22 317	17 842	24 596	18 579	20 584	12 402	257 840

Edellä mainittu lihamäärä oli kiloissa laskettuna eri kuukausina seuraava:

	Kg		Kg		Kg
Tammikuu ...	572 662	Toukokuu	471 873	Syyskuu	459 856
Helmikuu	481 797	Kesäkuu	404 484	Lokakuu	587 248
Maaliskuu	509 423	Heinäkuu	324 336	Marraskuu ...	556 391
Huhtikuu	514 658	Elokuu	410 140	Joulukuu	449 399

Koko vuosi 5 742 267

Lihantarkastamosta suoraan vietiin tukkumyyntihallia käyttämättä 442 raavaan, 3 991 pikkuvaskan, 76 lampaan, 683 sian ja 18 hevosen ruhoa. Lisäksi vietiin tarkastamosta suoraan 66 519 kg paloiteltua lihaa.

Lihanhinnoittelu. Hinnoitellun lihan korkein ja alin hinta eri hintaryhmissä kunakin kuukautena ilmenee eripainoksen taulukosta n:o IV.

Teurastamon kautta yleiseen kulutukseen toimitetut lihamäärät ilmenevät eripainoksen taulukosta n:o VII.

Laboratorio. Vuoden kuluessa suoritettiin 152 bakteriologista tutkimusta keittokokeineen ja pH-mittauksineen sekä 930 erillistä keittokoetta pH-mittauksineen. Bakteriologisia ja histologisia tutkimuksia tehtiin yhteensä 488 ja sekalaisia tutkimuksia 78. Lisäksi suoritettiin 264 eläimen suhteen erikoistutkimuksia salmonellojen ja sikaruusun toteamiseksi.

Trikiinitutkimuksia suoritettiin 45 677 sianruhosta ja 757 palasta säilyväksi tehtyä sianlihaa.

Bakteriologisten tutkimusten tulokset:

Tutkimusten syyt	Lehmiä ja sonneja	Nuorta karjaa	Vasioita	Pikkuvasioita	Lampaista ja vuohia	Sikoja	Porsaita	Hevosia	Bakteeripitoisuus		
									Bakteriittomia	Vähän	Runsasti
Degen. hepatis — Maksarapeutuma	9	2	2	—	—	1	—	3	5	10	2
Enteritis — Suolitulehdus	1	5	1	1	—	9	—	1	7	10	1
Erysipelas suis — Sikaruusu	—	—	—	—	—	7	—	—	4	2	1
Mastitis — Utaretulehdus	15	—	—	—	—	2	—	—	3	10	4
Metritis — Kohtutulehdus	7	—	—	—	—	—	—	—	2	4	1
Nephritis — Munuaistulehdus	4	—	2	1	—	1	—	2	2	5	3
Paresis puerp. — Poikimahalvaus	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Peric. traum. — Sydänpussin tulehdus	4	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—
Peritonitis — Vatsakalvontulehdus	3	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—
Pneumonia — Keuhkokuume	2	—	3	—	—	3	—	—	2	4	2
Prolapsus uteri — Kohdun esiinluiskahtaminen ...	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Yleisen verenmyrkytyksen merkkejä	7	2	3	7	1	8	1	3	3	19	10
Alii morbi — Muut taudit	13	2	1	3	—	7	—	1	5	18	4
Yhteensä	67	11	12	12	1	38	1	10	35	89	28

Bakteriologisesti tutkittiin 0.1 % tarkastetuista ruhoista. Näistä oli 68 ruhoa teurastusosastoilta ja 84 ruhoa lihan tarkastamolta. Bakteriologisten tutkimusten perusteella hylättiin 36.9 %, patologis-anatomisista syistä 11.7 % tutkituista ruhoista.

Erillinen keittokoe pH-mittauksineen suoritettiin 510:stä teurastusosastoilla ja 420:stä lihan tarkastamolla tarkastetusta eli yhteensä 930 ruhosta. Tämä oli 0.6 % kaikista tarkastetuista ruhoista. Erillisen keittokokeen ja pH-mittauksen perusteella hylättiin 14.1 %, patologis-anatomisista syistä 7.0 % tutkituista ruhoista.

Lihasrappeutumaa todettiin 69 naudassa.

Pernaruttokokeita suoritettiin 11, kaikki kielteisillä tuloksilla.

Tuberkuloosikokeita suoritettiin 494. Kahdeksassa naudassa todettiin nautatuberkuloosi ja yhdessä aviärituberkuloosi. 431 siassa todettiin sikaturberkuloosi. Positiivisia näytteitä oli yhteensä 440 eli 89.1 % tutkituista näytteistä.

Muita bakterioskopisia tutkimuksia suoritettiin yhteensä 6.

Histologisesti tutkittiin 31 näytettä.

Erikoistutkimus salmonellojen toteamiseksi suoritettiin 214 sian sekä suolilieve-, imusolmuke- että lantanäytteistä, 3 sian maksanäytteestä, 15 sian, 5 hiehon, 6 vasikan ja 4 pikkuvasikan sappinäytteestä. Lisäksi tutkittiin 10 sikaloiden ja suolipesimön lattioiden otettua likanäytettä. Tutkimustulokset olivat kaikissa tapauksissa kielteisiä.

Erikoistutkimus sikaruusun toteamiseksi suoritettiin 7 sian nivelnestenäytteestä, niinkään kielteisillä tuloksilla.

Trikiinitutkimuksiin otettiin näytepalanen 41 640:stä kotimaiseen käyttöön jäävästä sianruhosta. Jokaisesta palasta tehtiin 7 trikinoskopia valmistetta. 4 037:stä vientiin aiotusta sianruhosta otettiin kaksi näytepalasta kustakin ja tehtiin näistä yhteensä 14 trikinoskopia valmistetta. Säilyväksi tehdystä sianlihasta oli 757 näytepalasta, joista tehtiin kolme trikinoskopia valmistetta kustakin. Tutkimuksissa ei todettu trikiinejä.

Vuoden aikana suoritti laboratoriossa, lihan tarkastamolla ja teurastusosastoilla kaksi eläinlääkäriä täydennyskurssiin ja yhdeksän eläinlääkäriä laillistamiskurssiin kuuluvan harjoittelun. Kuudelle lääketieteen kandidaattiryhmälle annettiin täydennysopetusta elintarvikehygieniassa. Laboratoriossa harjoitteli lisäksi 13 laboratorioapulais- ja 19 trikiinitutkijakurssilaista.

Tarkastuseläinlääkärien toteamat taudit ja niistä aiheutuneet toimenpiteet ilmenevät eripainoksen taulukosta n:o I.

Sairasteurastamolla obdusoitiin 31 eläintä, näistä 2 lehmää, 1 vasikka, 7 pikkuvasikkaa, 20 sikaa ja 1 hevonen. Näiden kuolema ei ollut tarttuvien tautien aiheuttama.

Käyttöosasto. Konekeskuksen konehallissa oli neljä turbojähdytyskonetta tarpeellisine apukoneineen sekä kirkkaan jään valmistuslaitos. Jähdytyskoneiden käyttöaika oli kertomusvuonna: I jähdytyskoneen 2 818 t 20 min, II:n 483 t 5 min, III:n 2 466 t 5 min sekä IV:n 382 t 40 min, eli yhteensä 6 150 t 10 min.

Kalsiumkloridia käytettiin I jähdytysosastossa 17 820 kg ja II jähdytysosastossa 36 795 kg, yhteensä 54 615 kg.

Jäätä valmistettiin 1 040 000 kg.

Lämpökeskus. Kattilalaitos ei ollut kertomusvuoden aikana käytössä, sillä teurastamo sai tarvitsemansa lämpöenergian kaukojohtoon välityksellä Suvilahden voimalaitokselta.

Höyryn osto ja kulutuksen jakaantuminen. Sähkölaitokselta ostettiin höyryä 13 383.3 tn 16 711 855 mk:n hintaan. Kulutus jakaantui kertomusvuonna eri osastoille seuraavasti: teurastamo 11 187.6 tn, syväjäähdyttämö 1 627.7 tn sekä maidontarkastamo 568 tn.

Vedenkulutus. Vesilaitokselta tulleen veden kulutus kuutiometreissä jakaantui eri osastoille seuraavasti:

	m ³		m ³
Lämminvesi	27 115	Suuren karjan talli	556
Jähdytyskoneet	6 416	Sikala	568
Hallintorakennus	2 835	Lantala	1 295
Jätehdas	4 766	Karjavaunujen puhdistamo	2 736
Tukkuhalli ja kellari	2 688	Lihavaunujen puhdistamo	214
Jähdytyshuoneet	281	Kanateurastamo	3 612
Sikateurastamo ja laboratorio ...	8 024	Pienen karjan talli	2 445
Suolipesimö	24 804	Vuotavarasto	1 215

	m ³		m ³
Mahojen tyhjennys	87 212	Syväjäädyttämö	39 652
Suuren karjan teurastamo	7 422	Autopesimö	6 900
Lihantarkastamo	827	Maidontarkastamo	7 097
Saniteettiteurastamo	1 558		
		Yhteensä	240 238

Rautatievaununpesimöt. Vuoden aikana puhdistettiin ja desinfioitiin karjavaunuja 2 476 kpl ja lihavaunuja 315 kpl, eli yhteensä 2 791 kpl. Lämmintä vettä käytettiin 1 794 m³ ja kylmää vettä 1 156 m³.

Sähkönkulutus. Laitoksen tarvitsema sähkövirta saatiin kaupungin sähkölaitokselta 5 250 voltin suurjännitteisenä teurastamon omalle muuntoasemalle, jossa jännite alennettiin 500, 380/220 ja 220/127 jännitteiseksi. 500 voltin jännitteistä virtaa käytettiin teurastamon jäähdytyskoneiden moottoreissa ja 220/127 voltin jännite pienemmissä moottoreissa, tuulettajissa ja valaistuksessa, ollen lamppujännite 127 voltia. Syväjäädyttämön käyttöjännite oli 380/220 voltia.

Sähkövirtaa ostettiin kertomusvuoden aikana 2 131 120 kWh, jonka kulutus jakaantui seuraavasti: teurastamoon 500 voltin jännitteistä voimavirtaa 591 100 kWh ja 220 voltin voimavirtaa 365 449 kWh sekä 127 voltin valaistusvirtaa 121 414 kWh, yhteensä 1 077 963 kWh; syväjäädyttämöön 380 voltin voimavirtaa 916 680 kWh ja 220 voltin valaistusvirtaa 45 760 kWh, yhteensä 962 440 kWh. Muunto- ja jakeluhäviöt olivat teurastamossa 47 927 kWh ja syväjäädyttämössä 42 790 kWh.

Syväjäädyttämön jäähdytyskoneiden käyttöajat kertomusvuonna ilmenevät seuraavasta:

Kuukausi	Jäähdytyskoneet olivat käynnissä												Sähkön kulutus, kWh
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	Yht.	
	t u n t i a												
Tammikuu	26	258	284	266	288	38	—	—	—	123	2	1 285	47 600
Helmikuu	8	57	103	8	7	276	—	—	—	9	—	468	36 800
Maaliskuu	—	—	29	—	46	280	—	—	4	7	—	366	31 000
Huhtikuu	—	66	208	218	212	84	1	—	16	39	—	844	35 400
Toukokuu	—	138	540	494	552	3	431	422	400	382	—	3 362	132 800
Kesäkuu	129	277	541	457	453	—	446	330	258	473	—	3 364	134 400
Heinäkuu	402	425	426	391	388	33	57	8	143	134	191	2 598	85 400
Elokuu	468	439	443	441	443	2	141	338	204	108	128	3 155	104 200
Syyskuu	232	398	402	300	291	—	108	317	206	206	146	2 606	97 800
Lokakuu	300	407	409	409	265	—	190	299	126	229	102	2 736	98 200
Marraskuu	199	384	173	360	4	205	111	89	121	202	104	1 952	74 000
Joulukuu	84	282	154	170	—	189	40	6	95	127	55	1 202	58 600
Yhteensä	1 848	3 131	3 712	3 514	2 949	1 110	1 525	1 809	1 573	2 039	728	23 938	936 200

Kalasatama. Kertomusvuoden aikana tuotiin Helsinkiin kalaa kaikkiaan 10 374 165 kg, josta suolattua silliä oli 2 914 232 kg ja tuoretta silakkaa 4 090 942 kg. Yksityiskohdaiset tiedot koko kalantuonnista kuukausittain, lähetyspaikkakunnittain ja kuljetustavan mukaan ilmenevät eripainoksen taulukoista n:o V ja VI.

Kalasataman jäähdyttämössä säilytettiin kertomusvuoden aikana kalaa 3 920 956 kg ja muuta tavaraa 54 440 kg, yhteensä 3 975 396 kg. Nämä luvut tarkoittavat säilytyspäivien yhteenlaskettua kilomäärää.

Seuraavat luvut valaisevat kalasataman toimintaa:

Kuukausi	Säilytetty tavaraa jäädyttämöissä, kg ¹⁾	Jäähdytyskone käynyt t/m	Sähkövoimaa kulutettu			Polttoaineita		Vettä m ³	Voiteluöljyä, kg	Ammoniakkia, kg
			Valoa, kWh	Voi-maa, kWh	Yh-teensä, kWh	Hal-koja m ³	Kok-sia tn			
Tammikuu	301 256	32.00	59	366	425	—	—	112	—	—
Helmikuu	344 079	39.30	84	410	494	—	—	125	—	—
Maaliskuu	221 440	13.00	41	227	268	—	—	136	—	—
Huhtikuu	156 650	43.30	17	417	434	—	—	257	—	—
Toukokuu	193 425	172.30	23	1 379	1 402	—	—	940	5.0	—
Kesäkuu	294 014	225.00	91	1 918	2 009	—	—	1 414	1.0	—
Heinäkuu	407 435	464.00	13	3 960	3 973	—	—	2 959	2.0	40
Elokuu	433 789	380.00	27	3 298	3 325	—	—	2 272	7.0	—
Syyskuu	409 360	197.00	20	1 904	1 924	—	—	1 177	1.0	—
Lokakuu	429 935	168.30	48	1 300	1 348	2.0	—	630	1.5	—
Marraskuu	351 480	85.00	88	806	894	—	—	398	—	—
Joulukuu	432 533	54.00	91	458	549	1.5	16.5	210	—	—
Yhteensä	3 975 396	1 873.20	602	16 443	17 045	3.5	16.5	10 630	17.5	40

Tulot ja menot. Tuloja oli kertomusvuonna talousarvion mukaan arvioitu kertyvän 169 977 200 mk, josta teurastamon tuloja 167 322 740 mk ja kalasataman tuloja 2 654 460 mk. Tilien mukaan nousivat tulot 187 022 880 mk:aan, josta teurastamon tuloja oli 184 571 412 mk ja kalasataman tuloja 2 451 468 mk. Tulot olivat siten teurastamon osalta 17 248 672 mk arvioituja suuremmat ja kalasataman osalta 202 992 mk arvioituja pienemmät. Kokonaisuudessaan olivat tulot 17 045 680 mk arvioituja suuremmat.

Prosenttilaskelma, josta ilmenee v:n 1953—1957 eri tuloryhmien osuus kokonaistulosta

Tuloerä	1953	1954	1955	1956	1957
Teurastusosasto	26.4	24.4	20.2	17.2	18.5
Lihantarkastamo	9.6	6.3	6.0	5.2	4.7
Tukku-myyn-tihalli	13.6	10.3	9.2	8.1	9.5
Kuljetusradat	9.3	7.4	6.5	5.6	5.3
Jäähdyttämöt	22.2	38.6	43.9	50.1	48.3
Muut tulot	18.6	12.8	14.0	13.6	13.5
Luontoisedut	0.3	0.2	0.2	0.2	0.2

Menot. Kaupungin v:n 1957 talousarvion merkittiin teurastamoa varten määrärahoja yhteensä 160 670 070 mk, johon kertomusvuonna myönnettiin ylitysoikeuksia ja lisämäärärahoja yhteensä 11 039 686 mk, mistä käytettiin 153 484 553 mk.

Lisäksi myönnettiin teurastamolautakunnan käytettäväksi tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan luvun Talorakennukset määrärahoista eräitä teurastamossa suoritettavia uusimis- ja rakennustöitä varten 48 mmk, josta kertomusvuonna käytettiin 151 423 mk. Tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan tilillä Työttömyys- ja avustustyöt olevista kaupunginhallituksen käyttövaroista oli myönnetty 180 447 mk työttömyystöihin käytettäväksi. V:ltä 1956 siirtyneitä määrärahoja oli yhteensä 37 345 630 mk, joista kertomusvuonna käytettiin 10 035 396 mk ja säästöä jäi 27 310 234 mk.

Selvemmän kuvan saamiseksi on kokonaismenot seuraavassa yhdistelmässä jaoiteltu pääryhmiinsä, minkä lisäksi menoerien osuudesta kokonaismenoihin on tehty prosenttilaskelma:

¹⁾ Luvut tarkoittavat säilytyspäivien yhteenlaskettua kilomäärää.

	1956	1957	1955	1956	1957
	Kokonaismäärä				
Menoerä	mk	mk	%	%	%
Palkkausmenot	54 965 167	61 819 128	36.8	38.9	40.3
Palkkiot		213 000			
Vakinaiset viranhaltijat		37 031 873			
Tilapäiset viranhaltijat		5 966 476			
Vuosilomasijaiset		580 373			
Muut palkkamenot		9 685 417			
Puhtaanapito		8 341 989			
Vuokra	28 407 690	28 407 690	20.0	20.1	18.5
Käyttökustannukset	34 359 634	38 136 688	21.7	24.3	24.9
Lämpö		16 838 262			
Valaistus		1 691 725			
Vedenkulutus		4 667 736			
Käyttövoima		12 480 684			
Tarveaineet		2 458 281			
Kunnossapitokustannukset	17 168 114	18 788 779	18.3	12.1	12.2
Koneiden, työkalujen ja kaluston hankinta		3 147 548			
Yleisten laitteiden kunnossapito ..		7 178 538			
Rakennusten, teiden ja ratojen korjaus ja kunnossapito		8 462 693			
Muut kustannukset	6 542 714	6 332 268	3.2	4.6	4.1
Hylkylihan korvaus		733 926			
Painatus ja sidonta		1 794 229			
Tarverahat		1 347 326			
Vaatteiden pesu, uusiminen ja kunnossapito		847 654			
Tapaturmavakuutusmaksut		473 016			
Rehut ja kuivikkeet		811 686			
Puhtaanapito		324 431			
Menot yhteensä	141 443 319	153 484 553			
Tulot yhteensä	175 662 439	187 022 880			
Vajaus (—) Ylitys (+)	+ 34 219 120	+ 33 538 327			